

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 22

Lösnings 5 Cents.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 8 AUGUSTI 1914.

N: 31.

Sången tystnar.

Operasångaren Arvid Ödman har skattat åt förgångelsen, 64 år gammal.

"Den gudomlige".

ÖDMANNS TRIUMFER VORO ENASTAENDE.

Svenska Operans på sin tid mest uppburna sångare Arvid Ödman är icke mer. Det oväntade dödsbudet, som kom d. 15 juli meddelade att konstnären af följande dag hade afstannat. Vid tillfället hade han varit sjuk sedan några dagar.

Det är en ovanligt glänsande konstnärshans, som här fått sin avslutning och Arvid Ödman minnes kommer att lefa i oförglömlig glans hos alla, som hört hans underbara röst. Det var en lysrik tenor med sållspordskhöhet, ren och klingande som kristall. Den makt hans underbara stämma utövade var oemotståndlig och sångaren hyllades också nästan som en gudomlighet.

Man talade om Ödman's röst, och den angrep nästan alla, som hört sångaren en enda gång. Ödman's underbara röst bibehöll sig ung och frisk ovanligt länge, det tyktes nästan, som om tiden tvekade att inverka på något så oförliknigt skönt.

Vid de tillfällen han sjöng var det förenat med stora avvägrigheter att få biljett till föreställningarna. Man kunde utan knof stå i kö i timtal, bara för möjligheten att få höra den afstundade sångaren.

Arvid Ödman var född i Karlstad 1850. Efter att ha studerat för Arlberg, Günther och Hallström samt för Masset i Paris debuterade han vid kungliga operan i Stockholm den 14 febr. 1873 som Tamino i Trollslöjten. Därefter engagerades han vid operan, som han tillhörde till 1900 med afbrott endast för ett par år, 1887-1889, då han var engagerad vid operan i Köpenhamn.

Inom ramen af dessa år rymmes ett lika omfattande som glänsande konstnärligt arbete; otaliga nära nog äro de operor, där Arvid Ödman innehåft hufvudroller och där han varit den bärande kraften. De triumfer han firat äro också enastående.

Dekoreras.

Af generalkonsul Magnus Clarholm överlämnade härom dagen New Yorks generalkonsulat Nordstjärnorden till professor vid Rockefeller Institute för Medical Research, Hideyo Noguchi. Professor Noguchi besökte förliden sommar Sverige och var då professor Svante Arrhenius' gäst.

Ater till Amerika.

Direktionen för Chicago Grand Opera House har lyckats för nästa säsong engagera den främsta skådespelskaren mme Julia Clausen. Denna befinner sig för närvarande hemma i Sverige för en tids hvil, men kommer tidigt på hösten att antrända resan ut för att vara här i tid för teatersäsongens öppnande.

Stor eldsvåda.

Ett telegram från Stockholm d. 26 juli meddelar, att två byar och 5,000 acres skog härjats af en brand, som i tre dygn rasat i trakterna af Fellingsbro och Spannarboda. Nära Örebro. Offer för lågorna follo dessutom tre personer och flera hundra hästar jämte notboskap. Tre regementen trupper kallades att biträda vid släckningen af elden, som man slutligen lyckades blifva herre öfver.

EN SYDPOLSEXPEDITION.

Förberedelserna till den svensk- engelska sydpolsexpeditionen äro i full gång.

Den svensk- engelska sydpolsexpeditionen är nu, sedan riksdagen anslagit 135,000 kr. för bekostande af Sveriges andel i underhållskostnaderna, ekonomiskt tryggad. För den första utrustningen, beräknad till 250,000 och 100,000 kr., allt efter dess fullständighet, finnas de omständligen erforderliga medlen garanterade af svenska mecenater, men då det bör vara en hederssak för Sverige att på bästa möjliga sätt fullgöra denna privata åtgärden, är det önskvärdt att ytterligare bidrag lämnas härtill för saken intresserade. Engelskarnas andel i underhållskostnaderna, liksom Sveriges 135,000 kr. eller 1,500 pund årligen, är äfven så när som på något ändrat pund redan garanterade af ett flertal vetenskapliga institutioner samt af Falklandsöarnas regering, och hvad återstoden beträffar finnes intet tvifvel om att äfven den skall anskaffas.

Det är ju ett enastående förhållande att så stora bidrag lämnas från England till en i Sverige utrustad expedition, hvars fartyg seglar under svensk flagg och som hela tiden kommer att stå under svensk ledning. Det vittnar om ett mycket stort förtröende för den svenska polarforskningsen, ett förtröende, som med säkerhet ej kommer att svika. Därför beröar bl. a. att professor Nordenskjöld ställt sin erfarenhet i den antarktiska forskningen i alldeles

(Forts. på sid. 4.)

Ingen egentlig seger.

Geo. Ray, konservativ kandidat för Churchill-Nelson valkrets, Man., har förklarats vald med akklamation. De liberala hade emellertid icke tillfälle att sätta upp någon kandidat.

Öfver Atlanten.

Ingenjör Einar Sivarid i New York och hans unga fru, Mrs. Signe Holm Sivarid, ämna inom kort företaga en resa öfver Atlanten i en lifreddningsbåt af den af kapten A. P. Lindin uppfunna typen. Ingenjör Sivarid är svensk.

Carriere rymer fältet.

Wm. Carriere, den liberala kandidaten i Le Pas, Man., försvann plössligen några dagar före valet, som skulle hafva hållits såsom i torsdags. Dr. Orok, den konservativa kandidaten, bief i anledning därpå förklarad vald utan val. Man är öfvertygad om att Carriere blifvit köpt af de konservativa, som sågo, att deras sak var förlorad i Le Pas. Den öfvervägande majoriteten i Le Pas, som är liberal, ämnar uppmana dr. Orok att icke mottaga denna plats i legislaturen, som han på obehörigt sätt åtkommit. Carriere lär i. n. vistas i California.

Poincaré i Sverige.

Den franska flottafdelning, som eskorterade franske presidenten Poincaré på dennes tripp till de nordliga länderna, ankrade d. 25 juli på Stockholms redd. Konung Gustaf, åtföljd af kronprinsen och andra medlemmar af den kungliga familjen, förut till presidentfartyget för att hälsa presidenten välkommen och förde honom därpå i en kunglig stupa i land. Stora folkhoppar hela vägen upp till slottet visade genom hurrarop och hviftningar sin hyllning till såväl konungen som hans gäst.

Besökot i Köpenhamn inställdes på grund af kriget.

För mördarhand.

Socialistledaren i franska deputeradekammaren nedskjutes på ett kafé i Paris.

En vältalare.

POLITIK LIGGER ANTAGLIGEN BAKOM DADET.

Jean Leon Jaures, socialistledaren i franska deputeradekammaren, bief förliden fredag mördad i Paris. M. Jaures satt på ett kafé, då en ung man inträdde och afsköt flera skott mot honom. Två af kulorna träffade i hufvudet, och döden var så godt som oömblicklig.

Mördaren arresterades, men vägrade att uppgifva sitt namn. Senare identifierades han emellertid, som Raouel Villain, 29 år gammal. Han uppgifves vara son till en tjänstman i eivildomstolen vid Rheims.

Mordet tillägg sålunda: M. Jaures satt vid ett middagsbord nära ett öppet fönster mot Rue Montmartre och

Jean Jaures.

var inbegripen i samtal med flera socialistdeputerade och redaktörerna af "L'Humanité". Plössligen fördes gardinerna för fönstret åt sidan och en hand hållande en revolver stackes in. Innan M. Jaures hann göra en rörelse, hade han fått två kulor i bakre delen af hufvudet. Utan att ens uttala ett ljud, föll han framåt och afled med hufvudet mot bordet.

Da det väckte naturligen ett oerhördt upseende, och mördaren bief förklarad som löslig.

(Forts. på sid. 5.)

Uställningen i Regina.

Förliden vecka hölls utställningen i Regina, Sask. Denna var väl besökt och i alla åseenden lyckad.

Nyvald president.

Nord-Amerikas kirurger ha nyligen hållit kongress i London. Önt. Till president valdes dr. Chas. H. Mayo från Rochester, Minn.

Hotande stråjk.

En stråjk, som omfattar 55,000 lokomotivförare, och eldare vid 98 järnvägar väntas om Chicago, tager sin början om fredag, om icke järnvägar gå in i på deras villkor.

Mme Caillaux frikänd.

Mme Henriette Caillaux, finansministern Caillaux' andra hustru, som för någon tid tillbaka ihjalsköt "Figaros" hufvudredaktör Gaston Calmette, bief i tisdags f. v. efter en rättgång, som pågått i nio dagar och taek var sina sensationella förhandlingar varit föremål för alla Paris' lifligaste uppmärksamhet och intresse, af juryn frikänd från all skuld. De galanta jurymännen öfverledande endast i 50 minuters tid.

UR SENASTE SVERIGEPOST.

Drunkningsolycka. — Sensationell rån. — Stor forskningshistoria. — Nobeldagen.

— En hemsik drunkningsolycka ägde d. 15 juli rum vid Kaninholmen i Etsvik, hvarvid en hustru Olsson från Stockholm drunknade under badning efter en förtviflad kamp för lifvet. Hennes man var åsyna vittne till hur hustrun omkom.

— Talmanskonferensen har d. 15 juli haft sammanträde för att öfverlägga rörande frågan om hur rikslagsarbetet nu ligger och huruvida följdför utskottet för riksdagens afslutande f. n. äro. Vid sammanträdet voro ordförandena i särskilda och ständiga utskottet närvarande. Därvid meddelades rörande försvarsutskottets arbeten sådana upplysningar, att goda förhoppningar förefinnas, att utskottets betänkande skall inkomma till kammarna i första veckan af augusti. Tiden för riksdagens afslutande är naturligtvis i hög grad beroende på just försvarsutskottets arbete.

— Ett sensationell rån har d. 16 juli förförts vid Killebergs järnvägsstation. En kreaturshandlare från Malmö hade för några dagar sedan från Killeberg fått ett telefonmeddelande med anmodan att han skulle resa dit för uppköp af kreatur. Då denne d. 16 på middagen anlände till Killeberg mottogs han af en person, hvilken presenterade sig såsom den som telefonerat. Båda begärfvo sig därpå på väg och då de hunnit ett stycke från stationen och kreaturs-handlaren lockats att böja sig ned för att plocka några bär från vägen, tillade honom plössligen den ökände flera slag i hufvudet med en hammare, så att flera svåra korsår uppstod. Den öfverfallne svimmade. Han bief därpå af den ökände bunden till händer och fötter och från rövad mellan 3- och 4,000 kr., som han hade i sin plånbok. Då den öfverfallne vaknade till sans bief han af våldsverkaren hotad med revolver, hvarpå denne försvann med sitt byte. Enligt D. N. skulle rännaren vara en person vid namn Malte Persson-Hilberts, f. d. Lundastudent och som till en skräddare i Stångby. Han har redan gjort sig sorgligt ryktbar genom två föregående dåd. I Ljungby anhölls d. 17 juli såsom misstänkt för rånet i Killeberg en person, hvilken anlände till Ljungby med ett af förmiddagsstegen. Den anhällne fördes till arresten, där han underkastades förhör. Han vägrade emellertid att svara på frågorna. I hans fickor anträffades 3,066.50 kronor. De flesta sollarna voro danska.

— En ny forskningshistoria läter ärova tala om sig. Det rör denna gång aktiebrevet Svenska metallverken, och närmare bestämdt denna steva affärs samska omfattande filial i Malmö. Vid hufvudförvaltningskontoret i Stockholm hade man sedan någon tid dragit misstankar om att det vore något oret med remissorna från Malmöfilialen, och vid en i hast verkställd undersökning befanns det, att afsevärda influtna belopp icke blifvit redovisade. D. 16 juli hade man nätt så långt att åtgärden med den anhällne förklarade såsom misstänkt ommedelbart förstod. Det hade då konstaterats, att det sammanlagda beloppet af de tillräpna posterna utgjorde ungefär 70,000 kronor.

— Postexpeditionen Palme, som ända sedan den dag stora stråktiden begicks, haft ledigt för att biträda polisen med undersökningarna i saken, har nu åter inträdt i tjänstgöring. Ännu har det ej lyckats politiet att sprida något ljus öfver den mystiska historien.

— Till ordförande (ordenschef) af 1914 års Nobelpria i fysik, kemi, medicin och litteratur må flyttas till i juni 1915 med iakttagande därför att vederbörande pristagare komma i åtnärd under tiden från den 10 dec. 1914 till nämnda utdelningsdag.

Stora beställningar.

Canadian Northern har hos canadensiska firmor beställt utrustning för sin järnväg för en kostnad af en och en half miljon dollars.

Kvinnan uppmärksammas.

Fra Emilia Broomé, som under en lång följd af år med aldrig svikande intresse och ofta anlitad sakkunskap deltagit i det sociala arbetet i Sverige, på nästan alla områden, har i dagarna genom en af lagberedningen gjord beställan hos k. mt blifvit föreslagen att från och med augusti månad under lagberedningens behandling af frågan angående äktamakers inbördes rättsförhållanden deltaga i beredningens öfverläggningar och beslut.

VÄRLDSKRIG I EUROPA

Det länge väntade världskriget i Europa, sammanstötningen mellan trippelliansen och trippelententen, synes nu hafva blifvit verklighet, i det krig utbrutit mellan Österrike-Ungern och Serbien, Tyskland förklarar Ryssland krig och tyska trupper infallit i Frankrike.

England uppträder som fredsmäklare, men dess anbud afslås.

De flesta europeiska länder mobilisera sina trupper. --- Sverige förklarar sig neutralt, men kommer sannolikt icke att kunna bevara neutraliteten.

Canada vill hjälpa moderlandet så godt det kan.

Det stora världskriget är nu i full gång. Österrike-Ungern har förklarat Ryssland krig och infallit i detta land, tyska trupper ha äfven gått öfver franska gränsen, hvilket lär hafva till följdt, att Frankrike förklarar Tyskland krig. Ett telegram af i måndags mälde äfven, att England förklarar Tyskland krig. Ett större sjöslag skulle äfven ha ägt rum, hvori Tyskland förloret sin krigsfartyg och England v. Detta är emellertid ej bekräftadt, när detta skrifves.

Förspelt till detta blodiga drama är i korthet som följer: Mordet på den österrikiske tronföljaren och dennes maka i Bosnien

Franz Joseph I.

hufvudstad Serajevo för kort tid sedan gaf förliden vecka uppfö till krig mellan Österrike-Ungern och Serbien. Den österrikiske utrikesministern sände fördraget d. 25 juli en not till Belgrad, hvori han fördrade att Serbien omedelbart skulle låta strängt bestraffa alla, som voro inblandade i komplotten, men ej någon härdad, han fördrade också att Serbien skulle tillåta österrikiske officerare att låta på serbiskt område arrestera hvarje person, som de ansågo misstänkt för attentatet på kronprinsen och hans gemål. Den första punkten var Serbien mer än villigt att underkasta sig, men den senare kunde landet icke svälja utan att samtidigt uppgifva sin nationalstolthet och själfständighet. Österrike tillsätsades då sina fordringar och började omedelbart mobilisera sin armé. I tisdags f. v. sände Österrike sin krigsförklaring till Serbien. Samma dag intog en österrikisk truppstyrka utan motstånd Serbiens hufvudstad Belgrad, hvareifrån serbiska kungahuset och regeringen flytt.

Hade det varit fråga endast om ett krig mellan dessa båda makter, skulle det ju icke hafva tilldragit sig någon vidare uppmärksamhet, men i den stundande konflikten måste de öfriga europeiska makterna intaga ståndpunkt för den ena eller andra sidan. Kriget kommer nämligen icke att galla blott ett aftvåande af skyffen med anledning af kronprinsparets mord utan fastnerna bli en kraftmätning mellan slaver och germaner, där trippelliansens och trippelententens makter komma att inblandas. Ryssland kan icke tillåta att Serbien

krossas af sin mäktige germanske granne, och då Ryssland blandade sig i spelet bief det ju en naturlig sak att Österrikes vän Tyskland icke kunde bli en passiv åskådare. Storkamraterna insågo också det kritiska situationen, men tyckas under de senaste

Senaste nytt från kriget.

London den 3 aug. — Enligt privat meddelande, lär brittiska regeringen hafva såndt ett ultimatum till Tyskland, besärnade, att tyska trupper senast dragas från Luxemburg. Man tror allmänt, att Storbritannien inom 24 timmar kommer att förklara krig.

London den 3 aug. — John Burns, president af board of trade, har resignerat. Han gillar icke regeringens krigspolitik.

Ottawa. — Canadas parlament lär hafva sammankallats till speciell session d. 12 aug. för att diskutera krigssituationen i Europa och besluta om hvilken hjälp som skall gifvas moderlandet. Det påstås, att regeringen bealutad att köpa tre dreadnoughts och öfverlämna dem till det brittiska amiralitetet.

Paris den 3 aug. — Franska vapnet har vunnit en seger i en skarp och blodig strid vid Petit Croix. En afdelning tyska aluner anföll franska styrkor, förlagda bakom staden. Förvararna svarade med kulpskrut och nedsköto tyskarnas trupper. Ultern kunde icke motstå elden utan retirerade i oordning, lämnande efter sig många döda. Bland de sårade märktes flere officerare. Fransmännen togo äfven flere fångar.

Paris den 4 aug. — Diplomatska förbindelser mellan Tyskland och Frankrike biefvo afbrutna i dag. Den tyske kejsaren har såndt order till tyske ambassadören härstädes att begära sitt pass.

Naste åren hafva förberedt sig just för en dylik katastrof. Österrike tog tillfället i akt att framställa sina fordringar vid ett tillfälle, då de öfriga stormakterna i Europa hade sina händer fulla med förvecklingar hemma. England har sin Ulster-konflikt att tagas med. I Frankrike oroas man af inre politiska rörelser och i Ryssland pågå vidtomfattande stråjker. Tyske kejsaren var på sin sommarvistelse i Norge, tyske tsaren stod i begrepp att afresa till Finland, och franske presidenten besökte Skandinavien.

(Forts. på sid. 4.)

TELEGR. FR. STOCKHOLM:

Stockholm, Sverige. — En rysk flottafdelning bief efter en kort, het strid tillbaka driven af den tyska flottan och måste taga sin tillflykt till Finska viken och ligger fortfarande där i relativ säkerhet. Striden ägde rum i Bottniska viken vid Åland, och var den första afjordra segern för tyska flottan i det pågående kriget.

Stockholm d. 4 aug. — Det uppgifves i dag, att både Ryssland och Tyskland i söndags förfrågade sig, huruvida Sverige ämnade förblifva neutralt. Tysklands not var kort och innehöll blott en förfrågan, huruvida Sverige var "för eller emot oss". Tysklands ultimatum till Belgien gjorde djupt intryck här, och man tror att om ett liknande ultimatum såndes till Sverige, det kommer att följa Belgiens exempel och neka Tyskland bistånd.

Stockholm den 4 aug. — En motion om ett moratorium framlades i dag i riksdagen. Det finnes 3,000 ryssar här, som icke kunna återvända hem.

Så snart den kitsliga krisen hunnit öfverskådades och man insett den öfverhängande faran af ett allmänt krig skyndade England med Sir Edward Grey i spetsen, Italien och Frankrike att uppgöra planer för frägnas lösning på diplomatisk väg. En konferens samlades förliden vecka i London, vid hvilken både England och Italien sökte formå de öfriga stormakterna att stiga fram och på fredlig väg afgöra tvistigheterna. Men tyske kejsaren vägrade att deltaga i konferensen.

England, som ogärna önskar se ett allmänt krig, har återkallat sin Nordsjöflotta, hvilken befann sig på mar-

EMPEROR WILLIAM II öfver. Fartygen hafva kolat och försatts med full krigsbestyckning, väntande på order att återigen begifva

(Forts. på sid. 4.)

Karta öfver krigsskådeplatsen i Europa

JÄMFÖRELSE MELLAN STRIDSBYTEKORNA.

	Landstyrka	Krigsfartyg
Serbien	240,000	Inget
Österrike-Ungern	2,900,000	111
Serbien, understödt af Trippelententen (Frankrike, England och Ryssland)	3,470,000	1,208
Österrike-Ungern, understödt af Trippelliansen (Tyskland, Österrike-Ungern, Italien)	8,400,000	612
Trippelententens befolkning	244,000,000	
Trippelliansens befolkning	147,800,000	